

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRIJEVOZU U LINIJSKOM I POVREMENOM
OBALNOM POMORSKOM PROMETU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O PRIJEVOZU U LINIJSKOM I POVREMENOM OBALNOM
POMORSKOM PROMETU**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE PROISTEĆI DONOŠENJEM ZAKONA

Zakonom o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu (NN 33/2006; 38/2009. i 87/2009.) uspostavljen je novi sustav javnog prijevoza kojim se osigurava redovita povezanost naseljenih otoka s kopnom i naseljenih otoka međusobno, kao i naselja na kopnu s primjerenim brojem dnevnih veza u oba pravca, a u cilju stvaranja boljih uvjeta za život na otocima i poticanju njihovog razvitka.

Pravo na obavljanje javnog prijevoza temelji se na davanju koncesija čime su stvorene pretpostavke za tržišni pristup i ostvarenje konkurencije u obavljanju javnog obalnog linijskog pomorskog prometa u teritorijalnom moru i unutarnjim morskim vodama Republike Hrvatske. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu iz 2009. godine usklađen je u potpunosti s novim Zakonom o koncesijama (NN125/08).

Od stupanja na snagu Zakona provodi se postupak davanja koncesija putem javnog natječaja u okviru raspoloživih proračunskih sredstava koja se osiguravaju u državnom proračunu Republike Hrvatske.

S obzirom da djelatnost javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu karakterizira nerentabilnost u poslovanju, proračunskim sredstvima subvencionira se ova djelatnost na način da se sredstva potpore daju u slučajevima kada se na određenoj liniji od ostvarenog prihoda ne mogu pokriti stvarni troškovi, a sve u cilju redovitog i sigurnog održavanja javnog prijevoza na toj liniji.

Davanje koncesija u izravnoj je korelaciji s raspoloživim proračunskim sredstvima koja se osiguravaju u pojedinoj proračunskoj godini.

U 2007. godini za subvencioniranje ove djelatnosti utrošeno je ukupno 371,3 mln kuna, u 2008. godini 436,8 mln kuna, a u 2009. godini 387,0 mln kuna. Planirana proračunska sredstva za 2010. godinu iznose 365,0 mln kuna.

U tom pogledu u članku 65. Zakona propisano je da će se javni natječaj za davanje koncesija sukcesivno godišnje raspisivati za određeni broj državnih linija sukladno raspoloživim sredstvima planiranim u državnom proračunu s time da u roku od 5 godina budu obuhvaćene sve držane linije. Ovaj rok ističe početkom travnja 2011. godine.

S obzirom na smanjenje proračunskih sredstava posljednjih godina (od 2008. nadalje) isto je imalo utjecaja i na dosadašnju dinamiku koncesioniranja državnih linija.

Tako je u dosadašnjem razdoblju, od ukupno 56 državnih linija, koncesionirano ukupno 18 državnih linija, od čega 14 brzobrodskih, 3 brodske i 1 trajektna linija. Nekoncesioniranih državnih linija ostalo je ukupno 38 (u tome 26 trajektnih, 10 brodskih klasičnih i 2 brzobrodске državne linije).

U ovom trenutku u obavljanju javnog obalnog linijskog pomorskog prometa sudjeluje Jadrolinija, trgovačko društvo u vlasništvu Republike Hrvatske kao najveći putnički brodar i 11 privatnih brodara.

U procesu pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, Pregovaračkim stajalištem o pristupanju RH Europskoj uniji za Poglavlje 14. Prometna politika, usvojenog 05. lipnja 2007. godine, te Dodatkom na Pregovaračko stajalište usvojeno 06. svibnja 2010. godine zatražena su prijelazna razdoblja u odnosu na primjenu Uredbe Vijeća (EEZ-a) broj 3577/92 o slobodnom pružanju usluga u pomorskom prijevozu unutar država članica (pomorska kabotaža) i to u odnosu na obalni linijski pomorski prijevoz do 31. prosinca 2016. godine, a za povremeni izletnički prijevoz do 31. prosinca 2014. godine kako bi se domaćim brodarima u javnom obalnom linijskom pomorskom prijevozu i povremenom izletničkom prijevozu omogućilo duže vrijeme pripreme za konkurenciju koja ih čeka na zajedničkom europskom tržištu.

Nakon provedenih pregovora, na Međuvladinoj konferenciji u Bruxellesu, održanoj dana 5. studenoga 2010. godine Zajedničkim stajalištem Europske unije za poglavlje 14. prihvaćen je zahtjev za prijelazna razdoblja i to u odnosu na obavljanje javnog linijskog pomorskog prijevoza na način da ugovori zaključeni do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ostaju na snazi do 31. prosinca 2016. godine.

Stoga je sada, nakon usvajanja Zajedničkog stajališta, potrebno uskladiti odredbe ovoga Zakona sa Pregovaračkim stajalištem, te na taj način osigurati odgovarajuću zaštitu interesa domaćih brodara u prijelaznom razdoblju.

Donošenjem ovoga Zakona produljuje se rok dodjele koncesija za dvije godine čime se utvrđuje obveza raspisivanja natječaja do travnja 2013. godine, te se utvrđuju rokovi važenja ugovora, a sve u skladu sa Pregovaračkim stajalištem.

Prema tome, osnovna pitanja koja bi se uredila predloženim Zakonom jesu:

- rokovi za davanje koncesija na državnim linijama domaćim brodarima u prijelaznom razdoblju od stupanja na snagu ovoga Zakona do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji usklađuju se s rokovima određenim Pregovaračkim stajalištem;
- produžuje se rok za davanje koncesija na državnim linijama za koje do stupanja na snagu ovoga Zakona nije dana koncesija, s tim da se te koncesije trebaju dati u roku od dvije godine, a s ciljem da se sve dodijele do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona planirana su sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu (Narodne novine, br.151/09 i 103/10), te u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu i projekcije za 2012. i 2013. godinu koje je Hrvatski sabor donio na sjednici 23. studenoga 2010. godine.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u odredbi članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/00, 129/00, 117/01, 6/02 – pročišćeni tekst, 41/02, 91/03, 58/04, 69/07, 39/08, 86/08), a to su osobito opravdani državni razlozi.

Intencija donošenja ovoga Zakona je da se u produženom roku za davanje koncesija na državnim linijama u javnom obalnom linijskom pomorskom prometu, a sukladno planiranim financijskim sredstvima u Državnom proračunu RH za 2010. i u Državnom proračunu RH za 2011., te projekciji za 2012. i 2013. godinu, pristupi postupku dodjeljivanja koncesija na nekoncesioniranim državnim linijama kako bi se osigurala zaštita domaćih brodara i omogućilo duže vrijeme pripreme za konkurenciju koja ih čeka na zajedničkom europskom tržištu.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O PRIJEVOZU U LINIJSKOM I POVREMENOM
OBALNOM POMORSKOM PROMETU**

Članak 1.

U Zakonu o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu (Narodne novine, br. 33/2006, 38/2009 i 87/2009) u članku 52. iza stavka 5. dodaje se novi stavak 6. koji glasi:

„Redove plovidbe utvrđene prema stavicima 1. do 5. ovoga članka konačno potvrđuje Upravno vijeće Agencije nakon donošenja državnog proračuna za sljedeću godinu.“

Članak 2.

U članku 63. stavku 5. iza riječi: „proračunu“ briše se točka i dodaju se riječi:

„temeljem ugovora kojega sklapa brodar i Agencija, a kojim se utvrđuju visina potpore sukladno člancima 49. do 51. ovoga Zakona i ostali uvjeti za održavanje predmetnih linija.“

Članak 3.

U članku 65. stavku 1. riječi: „raspisivati javni natječaj“ zamjenjuju se riječima:

„provesti postupak“, a broj „5“ zamjenjuje se brojem „7“.

Članak 4.

Iznimno od odredbe članka 32. u razdoblju od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, koncesije za obavljanje javnog prijevoza daju se s rokom trajanja do 31. prosinca 2016. godine.

Članak 5.

Koncesije za obavljanje javnog prijevoza dane do stupanja na snagu ovoga Zakona važe do isteka roka na koji su dane, ali ne dulje od 31. prosinca 2016. godine.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Prema članku 52. stavku 5. Zakona redovi plovidbe moraju se utvrditi do 31. listopada za sljedeću godinu. Budući da postoji mogućnost da u državnom proračunu sredstva za davanje potpore brodarima budu planirana u manjoj visini od potrebnih, tada će biti potrebno smanjivati opseg plovidbe, a time i red plovidbe na pojedinim linijama.

Predloženom dopunom daje se mogućnost Upravnom vijeću da iz navedenih razloga izvrši potrebne izmjene u redu plovidbe, odnosno utvrdi konačni red plovidbe nakon donošenja državnog proračuna za sljedeću godinu.

Članak 2.

Za obavljanje javnog prijevoza na državnim linijama od dana stupanja na snagu ovoga Zakona do završetka postupka za davanje koncesija sukladno članku 65. stavku 1. predloženog Zakona, Agencija će za ovo prijelazno razdoblje sklopiti ugovor s brodarima o obavljanju javnog prijevoza na tim linijama kojim će se utvrditi visina potpore brodarima sukladno člancima 49. do 51. ovoga Zakona, te ostali uvjeti prijevoza.

Članak 3.

Člankom 65. stavkom 1. Zakona, kao prijelaznom i završnom odredbom bilo je propisano da će Agencija sukcesivno godišnje raspisivati javni natječaj za davanje koncesija za određeni broj državnih linija, sukladno raspoloživim sredstvima planiranim u državnom proračunu Republike Hrvatske, s time da se u roku od 5 godina obuhvate sve državne linije.

Ovaj rok od 5 godina ističe početkom travnja 2011. godine. Iz razloga obrazloženih u Prijedlogu zakona pod točkom II. Ocjena stanja ..., predlaže se produženje ovoga roka za naredne dvije godine.

Osim toga, radi usklađivanja sa Zakonom o koncesijama pojam "javni natječaj" zamjenjuje se drugim odgovarajućim pojmom.

Članak 4.

U članku 32. Zakona propisani su rokovi za davanje koncesija za obavljanje javnog prijevoza. Prema toj odredbi koncesija za državne linije daje se na rok od 5 do 10 godina, za županijske i međuzupanijske linije od 3 do 8 godina, a za lokalne linije od jedne do 5 godina.

Polazeći od Pregovaračkog stajališta prema kojem "ugovori o javnim uslugama zaključeni prije datuma pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji mogu se nastaviti primjenjivati do 31. prosinca 2016. godine" mora se odstupiti od primjene propisanih rokova, jer bi prema tim rokovima većina koncesija trajala duže od 2016. godine.

Radi usklađivanja s navedenim Pregovaračkim stajalištem ovim člankom propisuje se da se za razdoblje od stupanja na snagu ovoga Zakona do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji koncesije daju s rokom trajanja do 31. prosinca 2016. godine.

Članak 5.

Ovom odredbom propisuje se da koncesije dane do stupanja na snagu ovoga Zakona važe do isteka roka na koji su dane, s tim da ne mogu važiti dulje od 31. prosinca 2016. godine.

Članak 6.

Ovim člankom propisuje se stupanje na snagu Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU

Članak 52.

Red plovidbe utvrđuje brodar nakon usuglašavanja prema članku 53. ovoga Zakona.

Red plovidbe za svaku liniju sadrži: naziv brodar, broj i vrstu linije, luke pristajanja, obvezno vrijeme polaska i dolaska u luku, razdoblje u kojem se linija održava i rok važenja reda plovidbe.

Cjelogodišnji red plovidbe može sadržavati sezonsko i izvansezonsko razdoblje.

Agencija svake godine na prijedlog brodar utvrđuje početak i vrijeme trajanja sezonskog i izvansezonskog razdoblja plovidbe.

Red plovidbe mora se utvrditi do 31. listopada za sljedeću godinu.

Članak 63.

Jadrolinija, društvo za linijski pomorski prijevoz putnika i tereta, Rijeka koja je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona održavala državne linije na temelju posebnog zakona, nastavlja održavati postojeće linije do preuzimanja linije brodar koji je dobio koncesiju za obavljanje prijevoza na određenoj liniji, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Brodari koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona održavaju državne linije na temelju rješenja o odobrenju za održavanje određene linije nastavljaju održavati postojeću liniju do preuzimanja linije od brodar koji je dobio koncesiju za obavljanje prijevoza na određenoj liniji, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Brodari koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona održavaju državne linije na temelju ugovora o održavanju određene linije nastavljaju održavati postojeću liniju do preuzimanja linije od brodar koji je dobio koncesiju za obavljanje prijevoza na određenoj liniji, sukladno odredbama ovoga Zakona, uz mogućnost izmjene uvjeta iz dosadašnjeg ugovora nastalih u poslovanju zbog izmijenjenih uvjeta na tržištu.

U slučaju da brodar iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka ne može održavati liniju ili prestane ispunjavati uvjete za održavanje te linije, Agencija će odrediti drugog brodar koji ispunjava uvjete za održavanje te linije da obavlja prijevoz do trenutka preuzimanja linije od brodar koji je dobio koncesiju za obavljanje prijevoza na toj liniji, sukladno odredbama ovoga Zakona.

Za održavanje linija sukladno odredbama stavka 1. do 4. ovoga članka na kojima se od ostvarenih prihoda ne mogu pokriti ukupni troškovi prijevoza, razlika sredstava osigurat će se u državnom proračunu.

Članak 65.

Agencija će sukcesivno godišnje raspisivati javni natječaj za davanje koncesija za određeni broj linija, sukladno raspoloživim sredstvima planiranim u državnom proračunu Republike Hrvatske, s time da se u roku od 5 godina obuhvate sve državne linije.

Natječaj za davanje koncesije za županijske i međuzupanijske linije kao i lokalne linije raspisat će nadležno tijelo iz članka 26. stavka 3. i 4. ovoga Zakona najkasnije u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.